

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
VRHOVNI SUD
FEDERACIJE BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 65 0 Rs 649657 25 Rev
Sarajevo, 21.01.2025. godine

Vrhovni sud Federacije Bosne i Hercegovine u Sarajevu, u vijeću sastavljenom od sutkinja: Emine Hulusija, kao predsjednice vijeća, Svjetlane Milišić-Veličkovski i Josipa Vukovića, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja 1. L.A. iz S., Ulica I.M. broj ..., 2. H. A. iz S., Ulica Č.S. broj ..., 3. S.A. iz S., Ulica S.F. broj ..., 4. B.A. iz S., ulica G. broj ..., 5. A. A. iz S., Ulica A. broj ..., 6. S.A. iz S., Ulica S. broj ..., 7. H.B. iz S., Ulica B. broj ..., 8. S. B. iz V., Ulica J. broj ..., 9. M.B. iz S., Ulica T.Z. broj ... i 10. A.B. iz I., Ulica D.M. bb, koje zastupa punomoćnik Nedim Muhić, advokat iz Sarajeva, Ulica Radićeva broj 3, protiv tužene Federacije Bosne i Hercegovine, Ministarstvo kulture i sporta, Obala Maka Dizdara broj 2, Sarajevo, radi novčanih potraživanja iz radnog odnosa, vrijednost spora 5.284,89 KM, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 649657 24 Rsž 2 od 07.08. 2024. godine, u sjednici vijeća održanoj 21.01.2025. godine, donio je

RJEŠENJE

Revizija se dopušta i usvaja, nižestepene presude se ukidaju i predmet se vraća na ponovno suđenje prvostepenom sudu.

O troškovima postupka nastalim u povodu revizije odlučit će se u konačnoj odluci.

Obrazloženje

Prvostepenom presudom Općinskog suda u Sarajevu broj 65 0 Rs 649657 23 Rs 2 od 30.06.2023. godine odbijen je tužbeni zahtjev kojim je traženo da tuženi tužiteljima na ime naknade razlike plaće po osnovu toplog obroka za period od 05.12.2015. do 15.03.2016. godine isplati kako slijedi:

1. A.L iznos od 500,19 KM
2. A.H iznos od 582,89 KM
3. A.S. iznos od 574,62 KM
4. A.B. iznos od 541,14 KM
5. A.A. iznos od 499,62 KM
6. A.S. iznos od 431,56 KM
7. B.H. iznos od 506,75 KM
8. B.S. iznos od 582,89 KM
9. B.M. iznos od 481,94 KM
10. B.A. iznos od 582,89 KM,

te je odbijen i zahtjev tužitelja za isplatu zakonske zatezne kamate na te iznose od 01.04.2016. godine do isplate i za naknadu troškova postupka u iznosu od 2.948,40 KM.

Drugostepenom presudom Kantonalnog suda u Sarajevu broj: 65 0 Rs 649657 24 Rsž 2 od 07.08.2024. godine žalba je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te su odbijeni zahtjevi tužitelja za naknadu troškova postupka u povodu žalbe.

Blagovremeno izjavljenom revizijom tužitelji pobijaju drugostepenu presudu u cijelosti, pozivom na odredbe člana 237. stav 3. i stav 4. tačka 2. Zakona o parničnom postupku, i to zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava. Predlažu da ovaj sud reviziju usvoji i nižestepene presude preinači tako što će usvojiti tužbeni zahtjev u cijelosti, a tuženog obavezati da tužiteljima naknadi troškove parničnog postupka, uključujući i troškove revizijskog postupka u iznosu od 2.200,00 KM, uvećano za 374,00 KM na ime PDV-a ili da ukine drugostepenu presudu i predmet vrati na ponovni postupak.

Odgovor na reviziju nije podnesen.

Nakon što je ispitao pobijanu presudu u granicama propisanim odredbom člana 241. stav 2. Zakona o parničnom postupku¹, kojom je propisano da sud u povodu revizije iz člana 237. stav 3. istog zakona ispituje pobijanu presudu samo u dijelu u kojem se pobija revizijom i samo zbog pitanja koje je važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njegovoj primjeni zbog kojeg je podnesena, ovaj sud je našao da revizija dopuštena i osnovana.

Predmet spora u ovoj pravnoj stvari je zahtjev tužitelja da im tuženi isplati razlike naknade za ishranu u toku rada za period od 05.12.2015. do 15.03.2016. godine.

Prvostepeni sud je u ovoj pravnoj stvari tužbu sa priložima dostavio na odgovor tuženom dana 05.06.2017. godine. Budući da tuženi u zakonskom roku nije dostavio pismeni odgovor na tužbu, prvostepeni sud je svojom presudom od 09.11.2018. godine, koju pogrešno naziva presudom zbog propuštanja, odbio tužbeni zahtjev kao očigledno neosnovan u skladu s odredbom člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku. Postupajući po žalbi tužitelja, drugostepeni sud je rješenjem od 14.12.2022. godine prvostepenu presudu ukinuo i predmet vratio na ponovno suđenje prvostepenom sudu, našavši da tužbeni zahtjev nije očigledno neosnovan, te da nije bilo uslova za donošenje presude kojom se tužbeni zahtjev odbija u skladu s odredbom člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku. U ponovnom postupku prvostepeni sud je tuženom još jednom dostavio tužbu na odgovor, tuženi nije podnio odgovor na tužbu, nakon čega je prvostepeni sud proveo pripremno ročište i glavnu raspravu i potom donio presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija.

Drugostepeni sud je odbio žalbu tužitelja protiv te presude, cijeneći da nije bilo povrede odredaba člana 182. Zakona o parničnom postupku, kao i da je pravilan zaključak prvostepenog suda da tužbeni zahtjev nije osnovan. Pri tome je taj sud utvrdio da „u ponovnom postupku, a nakon što je već donesena presuda zbog propuštanja ukinuta sa obrazloženjem da se tužbeni zahtjev u konkretnoj pravnoj stvari ne može smatrati očigledno neosnovanim, prvostepeni sud više nije imao ovlaštenje temeljem odredbe člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku donijeti presudu kojom tužbeni zahtjev odbija, već je morao provesti postupak i donijeti meritornu odluku.“

Osparavajući izraženi stav drugostepenog suda, tužitelji postavljaju sljedeće pravno pitanje, uz prijedlog da ovaj revizijski sud o njenu zauzme pravno shvatanje:

¹ „Službene novine Federacije BiH“ br. 53/03, 73/05, 19/06 i 98/15

„Da li je sud ovlašten voditi parnični postupak u situaciji kada tuženi kome je uredno dostavljena tužba, u kojoj su tužioci predložili donošenje presude zbog propuštanja, ne dostavi pismeni odgovor na tužbu, a tužbeni zahtjev nije očigledno neosnovan, odnosno da li je sud u takvoj situaciji obavezan donijeti presudu zbog propuštanja u skladu sa članom 182. stav 1. Zakona o parničnom postupku FBiH?“

Iznoseći razloge zbog kojih bi, po njihovom shvatanju, bilo važno da Vrhovni sud odgovori na ova pravna pitanja, revidenti navode da je pobijana presuda suprotna stanovištu koje je Vrhovni sud Federacije izrazio u odluci broj: 43 0 Ps 106929 17 Rev od 07.01.2020. godine.

Ovaj sud cijeni da su u konkretnom slučaju ispunjeni uslovi za dopustivost revizije iz odredaba člana 237. st. 3. i 4. Zakona o parničnom postupku, budući da revidenti postavljaju procesnopravno pitanje od kojeg zavisi ishod spora u ovoj pravnoj stvari, a o navedenom spornom pravnom pitanju postoji ranije zauzeto shvatanje revizijskog suda, te se postavlja pitanje podudarnosti odluke drugostepenog suda sa ovim shvatanjem. Iz navedenih razloga, ovaj revizijski sud je dopustio razmatranje revizije, ocijenivši da je odlučivanje o reviziji od značaja za primjenu prava u drugim slučajevima.

Osnovano se revizijom ukazuje da je stav nižestepeni sudova u pogledu primjene odredbe člana 182. Zakona o parničnom postupku suprotan pravnom shvatanju ovog revizijskog suda, te je usljed toga u postupku pred prvostepenim sudom načinjena povreda navedene odredbe parničnog postupka, koju je drugostepeni sud propustio sankcionisati.

Odredbom člana 182. stav 1. Zakona o parničnom postupku propisano je da kada tuženi, kome je uredno dostavljena tužba u kojoj je tužitelj predložio donošenje presude zbog propuštanja, ne dostavi pismeni odgovor na tužbu u zakonskom roku, sud će donijeti presudu kojom se usvaja tužbeni zahtjev (presuda zbog propuštanja), osim ako je tužbeni zahtjev očigledno neosnovan. Prema odredbi stava 2. istog člana, tužbeni zahtjev je očigledno neosnovan: 1. ako je tužbeni zahtjev očigledno protivan činjenicama navedenim u tužbi; te 2. ako su činjenice na kojima se temelji tužbeni zahtjev u očiglednoj protivnosti s dokazima koje je sam tužitelj predložio ili s činjenicama koje su općepoznate. Odredbom stava 3. tog člana predviđeno je da će sud, ako je zahtjev očigledno neosnovan, donijeti presudu kojom se odbija tužbeni zahtjev, a odredbom stava 4. da se presuda zbog propuštanja neće donijeti o zahtjevu ili dijelu zahtjeva kojim stranke ne mogu raspolagati.

Nižestepeni sudovi pogrešno cijene da je ranija presuda prvostepenog suda od 09.11.2018. godine presuda zbog propuštanja. Presuda zbog propuštanja može biti samo presuda kojom se usvaja tužbeni zahtjev, donesena zbog propusta tuženog da u zakonom predviđenom roku izjavi odgovor na tužbu. Presuda kojom se odbija tužbeni zahtjev kao očigledno neosnovan nije presuda zbog propuštanja, već posebna vrsta presude kojom se, izuzetno, odluka o odbijanju tužbenog zahtjeva donosi bez održane glavne rasprave, u slučaju kada su ispunjeni uslovi propisani odredbom člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku.

Pogrešan je i pravni zaključak drugostepenog suda da u ponovnom postupku, nakon ukidanja prvostepene presude kojom je tužbeni zahtjev bio odbijen kao očigledno neosnovan, prvostepeni sud više nije imao ovlaštenje temeljem odredbe člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku donijeti presudu kojom tužbeni zahtjev odbija, već da je morao provesti postupak i donijeti meritornu odluku.

Iz citiranih odredaba člana 182. Zakona o parničnom postupku jasno proizlazi da kada tuženi kome je uredno dostavljena tužba u kojoj su tužitelji predložili donošenje presude zbog propuštanja, ne dostavi pismeni odgovor na tužbu, sud je obavezan, bez raspravljanja, donijeti bilo presudu zbog propuštanja kojom usvaja tužbeni zahtjev, bilo presudu kojom odbija tužbeni zahtjev kao očigledno neosnovan. Nasuprot stavu nižestepeni sudova, prvostepeni sud u navedenim okolnostima nema ovlaštenje voditi postupak u kojem će se raspravljati o osnovanosti tužbenog zahtjeva, odnosno zakazati pripremno ročište i glavnu raspravu, te nakon toga donijeti kontradiktornu presudu kojom odlučuje o tužbenom zahtjevu. Dakle, u datim okolnostima, nakon ukidanja prvostepene presude od 09.11.2018. godine, prvostepeni sud je imao samo dvije mogućnosti – donijeti presudu zbog propuštanja ili ponovo donijeti presudu kojom se tužbeni zahtjev odbija kao očigledno neosnovan.

U tom smislu, ovaj revizijski sud je već izrazio stav u presudi broj: 43 0 Ps 106929 17 Rev od 07.01.2020. godine, na koju tužitelji ukazuju, kao i u drugim svojim odlukama, da prvostepeni sud, u slučaju ispunjenja procesno-pravnih i materijalno-pravnih pretpostavki iz člana 182. Zakona o parničnom postupku, mora donijeti presudu zbog propuštanja.

Shodno navedenom, stav drugostepenog suda, koji u konkretnom slučaju ni ne razmatra mogućnost primjene odredbe člana 182. stav 1. Zakona o parničnom postupku, a u pogledu primjene odredbe člana 182. stav 3. Zakona o parničnom postupku zaključuje da prvostepeni sud u ponovnom postupku nije bio ovlašten donijeti presudu kojom tužbeni zahtjev odbija kao očigledno neosnovan, već da je morao provesti postupak i donijeti kontradiktornu presudu – suprotan je pravnom shvatanju izraženom u sudskoj praksi ovog revizijskog suda.

S obzirom na sve izloženo, ovaj sud je, u skladu s odredbom člana 249. stav 1. Zakona o parničnom postupku, našao da je revizija osnovana, te je obje nižestepene presude ukinuo i predmet vratio na ponovno suđenje prvostepenom sudu kako bi otklonio procesne propuste na koje je ukazano ovom revizijskom odlukom.

Ukidanje odluke o glavnoj stvari povlači i ukidanje odluke o troškovima parničnog postupka, o kojima će sud, u skladu s odredbom člana 397. stav 3. Zakona o parničnom postupku, ponovo odlučiti uz glavnu stvar imajući u vidu troškove ranijeg i novog postupka, kao i troškove nastale u povodu revizije.

Predsjednica vijeća
Emina Hulusija, s.r.